© OP
17.1.2019

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
Liv@eduskunta.fi

Lausuntopyynnön diaarinumero: HE 264/2018 vp

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI VAHVASTA SÄHKÖISESTÄ TUNNISTAMISESTA JA SÄHKÖISISTÄ LUOTTAMUSPALVELUISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA JA VÄLIAIKAISESTA MUUTTAMISESTA

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt asiantuntijalausuntoa OP Ryhmältä hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta. OP Ryhmä kiittää lausuntopyynnöstä ja pyytää kunnioittavasti, että valiokunta huomioi alla esitetyt asiat. Viittamme osaltamme myös Finanssiala ry:n laatimaan lausuntoon.

Lakiesitykseen on tehty lausuntovaiheen jälkeen useita sellaisia tarkennuksia, jotka parantavat esitystä. Esitykseen olennaisesti liittyvää hintasääntelyn tiukentamista erityisesti ensitunnistamisen osalta ei kuitenkaan voida OP Ryhmän näkemyksen mukaan pitää hyväksyttävänä. OP Ryhmä toimii luottamusverkostossa sekä tunnistusvälineen että välityspalvelun tarjoajana.

Hintasääntelyn muuttamiselle ei ole tarvetta

OP Ryhmä pitää valitettavana sitä, että luottamusverkoston poikkeuksellista hintasääntelyä ollaan jälleen muutamassa tavalla, jonka negatiiviset vaikutukset kohdistuvat erityisesti todentamisasiakirjaan pohjautuvaa ensitunnistusta tällä hetkellä tekeviin palveluntarjoajiin. Hintasääntely ei näkemyksemme mukaan edesauta luottamusverkoston toimintaa, koska se ei kannusta toimijoita liittymään mukaan ja harjoittamaan etenkään ensitunnistamista, joka on kaiken sähköisen tunnistamisen perusta.

Luottamusverkoston toiminta on toimijoille ennakoimatonta jatkuvien sääntelymuutosten takia ja toimintaa on sen vuoksi mahdotonta suunnitella pitkällä tähtäimellä. Edellinen hinnoittelua koskeva muutos on ehtinyt olla voimassa vasta muutaman kuukauden. Luottamusverkoston toiminnan käynnistyminen on lykkääntynyt mm. siitä syystä, että lainsäädäntö on jättänyt useat kohdat sovittavaksi toimijoiden välillä ja viranomaiset ovat kesken sopimusneuvottelujen antaneet yllättäviä tulkintoja toimijoille aiheuttaen palveluiden rakentamiseen ja niistä sopimiseen viivettä.

Näkemyksemme mukaan hintasääntelyn muuttamiselle ei ole tarvetta. Sääntelyn muuttaminen ei näkemyksemme mukaan nopeuta luottamusverkoston toiminnan käynnistymistä. Välityspalvelut aloittavat toimintansa, kunhan tekniset toteutukset sekä tunnistuspalvelun tarjoajien että asiointipalveluiden osalta saadaan kuntoon. Viivytykset eivät siten enää johdu sopimuksien puuttumisesta[1].

Hintasääntelyä on perusteltu mm. sillä, että asiointipalvelut siirtyisivät heikkojen tunnusten käytöstä vahvoihin tunnuksiin, jos hinta olisi nykyistä alhaisempi. Hintaa tärkeämpi tekijä on kuitenkin tunnusten käyttökokemus, jonka parantamiseen toimijoilla ei ole kannustetta investoida liian alhaisella hinnalla. Siten on todennäköistä, että asiointipalvelut jatkavat edelleen heikkojen tunnusten käyttämistä.

Ensitunnistamisen ketjuttaminen ei lähtökohtaisesti ole edellytys digitalisaatiolle vaan riittää, että henkilöllä on mahdollisuus sähköiseen identiteettiin. Useassa Euroopan maassa käytetään palvelua, joissa henkilö todennetaan todentamisasiakirjasta etäkanavassa. Tällaisesta todentamisesta täytyy maksaa

[1] OP on tunnistusvälineen tarjoajana ehtinyt solmia sopimukset kaikkien niiden tunnistusvälityspalvelun tarjoajien kanssa, jotka sopimusta ovat pyytäneet. Vastaavasti OP:lla on tunnistusvälityspalvelun tarjoajana sopimus melkein kaikkien tunnistusvälineen tarjoajien kanssa.

Laatija
OP Osuuskunta

Postiosoite
PL 308
00013 OP

Käyntiosoite
Gebhardinaukio 1
HELSINKI

Sähköposti/Internet
etunimi.sukunimi@op.fi
op.fi

© OP
17.1.2019

OP:n alustavien tiedustelujen mukaan jopa 10 euroa. On selvää, että hintasääntely sulkee markkinan tällaisilta toimijoilta Suomessa, eikä innovaatioita synny.

Ensitunnistamisen kustannukset ovat huomattavasti esitettyä suuremmat

OP Ryhmä on toistuvasti tuonut sekä julkisissa että liikesalaisuuksia sisältävissä lausunnoissaan esiin, että ensitunnistamisesta aiheutuvat todelliset kustannukset[2] ovat huomattavasti suuremmat kuin jo nyt voimassa olevan hintasääntely[3]. Esitettyä 3 sentin hintatasoa ei voida perustella sillä, että verrataan eri maissa erilaisilla teknisillä toteutuksilla tarjottujen tunnistamisvälineiden hintoja.

Hintasääntely vääristää olennaisesti kilpailua finanssisektorin toimijoiden välillä

Hintasääntelyehdotuksella ollaan entisestään vahvistamassa tilannetta, jossa todentamisasiakirjasta toteutetun ensitunnistamisen kustannukset jäisivät vakiintuneiden toimijoiden kannettavaksi. Sen sijaan pelkästään verkossa toimivat pankkipalveluita tarjoavat toimijat voivat välttää vastaavat kustannukset avatessaan asiakkuuden tunnuksilla, jotka perustuvat muiden tekemään ensitunnistamiseen. Nyt ehdotettu sääntely vääristäisi siten olennaisesti kilpailua erilaisten finanssisektorin toimijoiden välillä ja mahdollistaisi vapaamatkustajuuden tahoille, jotka eivät itse tarjoa ensitunnistamista todentamisasiakirjoista.

Ensitunnistaminen ei ole normaalin liiketoiminnan sivutuote

Hallituksen esityksessä todetaan, ettei ensitunnistamisesta aiheudu toimijoille niiden normaalin liiketoiminnan ylittäviä velvollisuuksia. OP Ryhmän käsityksen mukaan tämä ei pidä paikkaansa. Mikään muu lainsäädäntö ei edellytä tunnistuslain kaltaista tasoa asiakkaan todentamiselle. Lisäksi ensitunnistaminen täytyy aina uusia, kun suljetut tunnistusvälineet avataan uudestaan.

Heikkojen tunnusten luominen tulisi katsoa ensitunnistamiseksi

Hallituksen esityksessä todetaan (s. 29), että 12 c §:n mukainen hintasääntely soveltuisi myös tilanteessa, jossa välitettyä tunnistetietoa käytetään ns. heikkojen sähköisten tunnistusvälineiden luomiseen. Kyse olisi hallituksen esityksen mukaan tavallisesta tunnistustapahtumasta eikä ensitunnistamisesta. OP Ryhmän näkemyksen mukaan tulkinta on virheellinen. Heikkojen tunnusten myöntämisen yhteydessä tehtävä asiakkaan tunnistaminen on yhtä lailla ensitunnistamista, jota tulisi koskea ensitunnistamista koskeva määräaikainen 17 §:n mukainen hintasääntely. Se, ettei välinettä ole ilmoitettu Viestintävirastolle ei muuta sitä tosiasiaa, että matalan tason tunnistusvälineet ovat (eIDAS-asetuksen mukaisia) tunnistusmenetelmiä ja niiden myöntäminen vaatii ensitunnistamista.

Tunnistustapahtuman välittäminen ja ensitunnistamisen ketjuttaminen ovat todellisuudessa kaksi eri tuotetta, joiden taloudellinen arvo poikkeaa huomattavasti toisistaan. Ensitunnistamisen ketjuttamisessa vältetään todentamisasiakirjasta toteutetusta ensitunnistamisesta aiheutuva kustannus.

Kansallisen tunnistusratkaisun kehittäminen ilman poikkeuksellista hintasääntelyä

OP Ryhmä on aktiivisesti osallistunut luottamusverkoston toimintaan ja on omalta osaltaan halukas jatkossakin panostamaan yhteisen kansallisen tunnistusratkaisun luomiseksi. OP Ryhmä toivoo, että Valtio tarjoaisi esimerkiksi ensitunnistamista, jota tunnistusvälineiden tarjoajat voisivat hyödyntää suoraan digitaalisissa kanavissa.

Helsingissä, 17. tammikuuta 2019

OP Ryhmä

Annina Tanhuanpää
Director

Satu Wennberg
Head of regulatory affairs, banking

[2] OP haluaa korostaa, ettei se missään vaiheessa ole laskenut tunnistuspalvelunsa kustannuksiksi kaikkia todentamiseen liittyviä kustannuksia.
[3] Viestintäviraston keväällä 2018 vahvistama 2,51 euroa.